הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שלט

ט ריב״ש בִּתְשׁוּבָה (סי׳ קנו) וְכִתְבֵי מִהֲרַ״ר יִשְׂרָאֵל (תרומת הדשן סי׳ רסט) וְהָרַ״ן שָׁם (כיצה כ. ד״ה ולא). י גִּשְׁתִּין ע״ז (ע״ב). כ יְרוּשַׁלְמִי (עיין קרבן נתנאל ביצה פ״ה אות ס) וּכְתָבוהוּ הָרַי״ף (ביצה כ:) וְרֹא״ש בְּפֶרֶק ה׳ דְּבִיצָּה (סי׳ ב). ל הָרַ״ן שָׁם (כ. ד״ה מתני׳) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (כתובות פ״א ה״א).

אִם לֹא יִכְנֹס אָז, וּמִכָּל מָקוֹם (ד) לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי כָּךְ. (וְעַיֵּן בְּטוּר אֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן (ס״ג) [ס״ד]). (כ) וְלֹא חוֹלְצִין (כא) וְלֹא מְיַבְּמִין (כב) וְאֵין כּוֹנְסִין, (כג) וְלֹא מְקַדִּישִׁין (כד) וְלֹא מַעֲרִיכִין (ה) (כה) וְלֹא מַחֲרִימִין, וְלֹא מַפְרִישִׁין (כו) תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת (כז) [ט]וְאֵין פּוֹדִין הַבֵּן, (כח) וְאֵין מְנָרְשִׁין אֶלָּא אִם כֵּן הוּא גֵּט שְׁכִיב מְרַע (כט) (דְּתָקִיף לֵיהּ עָלְמָא). (ל) [כ]וְכֻלָּם, אִם נַעֲשׂוּ, (לא) שׁוֹגְגִין אוֹ מְזִידִין אוֹ מֻטְעִין מַה שֶּׁעָשׂוּ עָשׂוּי: ה [ל]הַכּוֹנֵס אֶת (לב) הָאַלְמָנָה לֹא יָבֹא עָלֶיהָ בִּיאָה רִאשׁוֹנָה

בְּאֵר הֵיטֵב

לִקְבֹּעַ מָקוֹם לַחֲלִיצָה בְּשַׁבָּת, וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעֵזֶר בְּפֵרוּשׁ סֵדֶר הַחֲלִיצָה (סימן) [קָעִיף] ז׳: (ד) לְכַתְּחִלָּה. וְטוֹב שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת נִשּׂוּאִין בְּשַׁבָּת, כִּי כַּמָּה עֲבֵרוֹת בָּאִין מִזֶּה וּכְמוֹ שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה בְּשֶׁלְ״ה (שער האותיות. עמק ברכה. מ): (ה) וְלֹא מַחֲרִימִין. הַיְינוּ חֲרָמֵי בְּדָק הַבַּיִת), וְחֲרָמֵי צִבּוּר דְּבָר שֶׁנּוֹגֵעַ אֶל הַכְּלָל הָיוּ מַחֲרִימִין בְּשַׁבָּת. ט״ז עַיֵּן שָׁם (סק״ד), וְעַיֵּן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כַּמָּה עֲבֵרוֹת בָּאִין עַל יְדֵי זֶה, טִלְטוּל מֻקְצֶה שֶׁל הַנֵּרוֹת וְגַם כַּמָּה נָשִׁים הַהוֹלְכוֹת לַחֲפָּה מֵאֲחֵרוֹת זְמַן הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת עַל יְדֵי זֶה וּמַדְלִיקוֹת בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְיוֹתֵר טוֹב הָיָה שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק אָז כְּלָל. וְעַל כֵּן מַה נְּכוֹן מְאֹד לְמִי שֶׁהֵיכְלָת בְּיָדוֹ (מו) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת הַנִּשּׂוּאִין כְּלָל בָּעֶרֶב שַׁבָּת וּבִפְרָט סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, כִּי אַף אִם הַנִּשּׂוּאִין יִהְיֶה בִּזְמַנָּם עַל כָּל פָּנִים מִסְתַּעֵף מִזֶּה עוֹד כַּמָּה קִלְקוּלִים וְכַנַּ״ל. אִם נִתְאַחֵר הַחֻפָּה עַד חֲשֵׁכָה וּבִידֵי הַשּׁוֹשְׁבִינִין נֵרוֹת, אַף דְּקִיְמָא לָן דַּמֻּקְצֶה לָן כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּיָדוֹ מוֹלִיכוֹ לְמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, מִכָּל מָקוֹם הָכָא יִתֵּן הַנֵּרוֹת לְאֵינוֹ יְהוּדִי דְּכָל שֶׁאֶפְשָׁר לְמֶלֶךְ הַמֻּקְצֶה מִידוֹ מֻחְזָק לְסַלֵּק [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ה)]: (כ) וְלֹא חוֹלְצִין. שֶׁמָּא יִכְתֹּב שְׁטַר חֲלִיצָה לַחֲלִיצָה [רַשַׁ״י (ביצה לז. ד״ה שמא יכתוב)], וַאֲפִלּוּ לִקְבֹּעַ מָקוֹם לַחֲלִיצָה אָסוּר (יז) שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה כְּאִלּוּ דָּנִין בְּשַׁבָּת. וְכֹל לִקְבֹּעַ בְּלֵיל מוֹצָאֵי שַׁבָּת שֶׁתִּהְיֶה הַחֲלִיצָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וְאִם יֵשׁ צָרֵךְ גָּדוֹל, יָכוֹל לִקְבֹּעַ אֲפִלּוּ בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת עַל יוֹם רִאשׁוֹן אִם אִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחֵר [פְּרִי מְגַדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם סְעִיף קָטָן ג׳]: (כא) וְלֹא מְיַבְּמִין. (יח) שֶׁמְּיַבֵּם אוֹתָהּ נִקְנֵית לוֹ לִהְיוֹת אִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר כְּנִשּׂוֹאָה מַמָּשׁ וְהָוֵי כְּקוֹנֶה קִנְיָן בְּשַׁבָּת, (יט) וְעוֹד שֶׁמָּא יִכְתֹּב אוֹתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם אָסוּר לְהַכְנִיסָהּ בְּשַׁבָּת לַחֻפָּה, דְּבַחֻפָּה קוֹנָה אוֹתָהּ לְכָמָּה דְּבָרִים וְכַנַּ״ל: (כב) וְאֵין כּוֹנְסִין. הַיְינוּ (כ) אֲפִלּוּ קִדֵּשׁ אוֹתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם אָסוּר לְהַכְנִיסָהּ בְּשַׁבָּת לַחֻפָּה, דְּבַחֻפָּה קוֹנָה אוֹתָהּ לְכָמָּה דְּבָרִים וְכַנַּ״ל: (כג) וְלֹא מְקַדִּישִׁין. שׁוּם דָּבָר לְגָבוֹהּ שֶׁיֹּאמַר הֲרֵי זוֹ הֶקְדֵּשׁ, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁמְּקַדִּישׁ בְּאֲמִירָתוֹ הַחֶפְץ לְהֶקְדֵּשׁ (כמ) הֲרֵי מוֹצִיאוֹ בַּאֲמִירָה זוֹ הַחֶפְץ מֵרְשׁוּתוֹ לִרְשׁוּת גָּבוֹהַּ וְדָמֵי לְמִקַּח וּמִמְכָּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לִפְסֹק צְדָקָה לַעֲנִיִּים מַתָּר, וְכֵן כְּשֶׁיֹּאמַר (כמ) הֲרֵי עָלַי לְהֶקְדֵּשׁ כְּךְ וְכָךְ גַּם כֵּן מַתָּר, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סְעִיף קָטָן כ״ז: (כד) וְלֹא מַעֲרִיכִין. שֶׁיֹּאמַר עֶרְכִּי עָלַי אוֹ עֶרֶךְ פְּלוֹנִי עָלַי שְׁנוֹתֵן לְהֶקְדֵּשׁ כְּפִי שָׁנָיו, דְּהָוֵי כְּמֻקָּח וּמִמְכָּר: (כה) וְלֹא מַחֲרִימִין. בְּהֶמָּה אוֹ שׁוּם דָּבָר לְגָבוֹהּ, שֶׁיֹּאמַר הֲרֵי דָּבָר זֶה חֵרֶם וְהַכֹּל מִשְּׁעַם הַנַּ״ל. וּמַה שֶּׁכָּתַב וְלֹא מַפְרִישִׁין וְכוּ׳, שֶׁהוּא דּוֹמֶה (כנ) כְּמַקְדִּישׁ אוֹתָן פֵּרוֹת שֶׁהִפְרִישׁ, וְעוֹד שֶׁהוּא כְּמִתָּקֵן דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתֻקָּן. וְאִם עָבַר וְהִפְרִישׁ (מד) בְּמַזִּיד לֹא יֹאכַל בֵּין לוֹ בֵּין לְאֲחֵרִים עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת מִשְּׁעַם קָנָס. (כה) [א]וְאִם הָיָה בְּשׁוֹגֵג מַתָּר אֲפִלּוּ לוֹ מִיָּד: (כו) תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת. וְהוּא הַדִּין (כו) חַלָּה, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סְעִיף קָטָן ד׳: (כז) וְאֵין פּוֹדִין. אֲפִלּוּ בִּכְלִי שֵׁנִי חֲמִשָּׁה סְלָעִים, שְׁוֵה פְּרוּטָה לְמִקָּח וּמִמְכָּר. (מ) וְאֵין לוֹמַר יֵשׁ הַמָּעוֹת לְכֹהֵן בְּעֶרֶב שַׁבָּת וּכְשֶׁיָּצִיעַ הַיּוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד בְּשַׁבָּת הוּא זְמַן פְּדִיָּה יָחוּל הַפְּדִיוֹן, לְפִי שֶׁאָז לֹא יוּכַל לְבָרֵךְ, שֶׁכֵּיוָן שֶׁעֲדַיִן לֹא חָלָה הַמִּצְוָה עָלָיו אֵיךְ יֹאמַר וְצִוָּנוּ, וּבְשַׁבָּת נַמִּי לֹא יוּכַל לְבָרֵךְ כֵּיוָן שֶׁאָז אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, לָכֵן יַמְתִּין עַד אַחַר הַשַּׁבָּת. (כמ) וַאֲפִלּוּ אִם כָּלוּ לוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מז) עַיֵּן בְּאֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן ס״ד (ס״ג): (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יח) דְּאֲפִלּוּ אִם יְקַדֵּשׁ אוֹתָהּ בְּכָסֶף וְיִיחַד אוֹתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם, לְכַלֵּי עַלְמָא לֹא מְהָנֵי זֶה בִּיכְמָה לְהִיוֹת בְּאִשְׁתּוֹ, דְּעִקַּר קִנְיַן הַיִּכְמָה הִיא בִּבִיאָה [אַחֲרוֹנִים]: (יט) רַשַׁ״י (שם ד״ה משום): (כ) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ולא דנין): (כא) רַשַׁ״י (ביצה לז. ד״ה שמא): (כב) שֻׁלְחָנֵי הַגְּבוֹרִים פֶּרֶק מְשֻׁלָּחִין (ביצה פ״ה כ: אות ב): (כג) רַמְבַּ״ם (פכ״ג הי״ד): (מא) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְשָׁכֵן כָּתוּב בְּהָרַמְבַּ״ם (שם הט״ו), וּדְלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) דְּמַדְמֵי זֶה לְמִכַּשֵּׁל. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִקַּר הַדִּין אֵינִי יוֹדֵעַ טַעְמוֹ שֶׁל הָרַמְבַּ״ם אֲמַאי מֻכָּל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, הָא כֵּיוָן דְּפָסַק בְּמִכַּשֵּׁל (פ״ו הכ״ג) כְּרַבִּי יְהוּדָה (לח:), לֹא מְצִינוּ בְּגֶמָרָא שֶׁיְּחַלֵּק רַבִּי יְהוּדָה בְּמַזִּיד בֵּין דְּאוֹרַיְיתָא לְדְרַבָּנָן, וּכְבָר בָּתַבְנוּ בָּזֶה בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּרֵישׁ סִימָן שֵׁי״ח (ד״ה המבשל), עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן דִּינָא בְּדִבְדֵי אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, דִּבְלָאו הָכִי פְּסַק שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה בְּשֶׁלְ״ה (שער האותיות. עמק ברכה. מ):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן משמע בשו״ע הרב (ס״ז, סי׳ שיח ס״א). **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ח) כתב שאעפ״כ טוב להחמיר שלא לבוא עליה ביאה ראשונה בשבת או יו״ט. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ח) הצריך גם בבתולה יחוד גמור הראוי לביאה קודם השבת.

הַגְּרָ״א בְּאֶבֶן הָעֵזֶר בְּסִימָן נ״ה (ס״א) וּבְסִימָן ס״ד (ס״ה) **מַה שֶּׁכָּתַב לְעִנְיַן חֻפָּה,**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לא (ו) **בְּשַׁבָּת וְלֹא בְּיוֹם טוֹב** וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר״פ (מ״ג)): **ו** (לג) **מ״אָסוּר לְאָדָם** (ז) **לְהָשִׁיט בַּמַּיִם דָּבָר לְהוֹלִיכוֹ מֵאֶצְלוֹ אוֹ לַהֲבִיאוֹ אֶצְלוֹ, יוְלֵכֶן קֵיסָמִים שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם** (לד) **אָסוּר לְהַפְצִילָן לְכָאן וּלְכָאן כְּדֵי לְנַקּוֹת הַמַּיִם שֶׁיִּהְיוּ יָפִים: ז** (ח) [ח] **סִפִּינָה,** * **אִם הִיא יוֹשֶׁבֶת בְּקַרְקַע הַיָּם** (לה) **וְאֵינָהּ שָׁטָה כְּלָל,**

מ מִדְּבְרֵי בְּפֶרֶק ה׳ דְּבִרָצָה (סי׳ תרצה) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (שם ה״ב). נ שֵׁם בְּהַגָּה״ה (הגהות אשר״י פ״ה סי׳ ב). ס הָאגוּר (סי׳ שפה) בְּשֵׁם רַבִּי אֱבִיגְדוֹר. *) וְיֵשׁ עוֹד הַתֵּר אַחֵר לְצוּרְבָּא מֵרַבָּנָן בְּשַׁבָּת (קל״ה) [קל״ט] (ע״ב) וְהֶבִיאוֹ הַטּוּר וְהָרַמְבַּ״ם הִשְׁמִיטוּ בְּפֶרֶק כ״ג וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שָׁם (ה״ג) שֶׁהַטַּעַם לִפִּי שֶׁאֵין צוֹרְבָא מֵרַבָּנָן מְצוּי בְּזֶמֶן הַזֶּה: אִם מֵתָר לְהַפְלִיג. בִּסְפִינָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ בְּשַׁבָּת עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רמ״ח).

בְּאֵר הֵיטֵב

סִימָן ש״ו סָעִיף (י״ג) [י״ב]: **ה** (ו) **בְּשַׁבָּת.** וּבְמֶהֲרִי״ל (מנהגים) כָּתַב דְּאִיכָּא סַכָּנַת מִיתָה בַּדָּבָר. וּבְמִשְׁאַת בִּנְיָמִין (סי׳ צ) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בְּתוֹלָה יֵשׁ לְיַחֵד קֶדֶם שַׁבָּת, כֵּיוָן דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחָפָה שָׁלְנוּ לֹא מִקְרֵי חָפָה וְקֹדֶם הַחֻפָּה אֲסוּרִים בְּיִחוּד. כָּתַב הַחֶלְקַת מְחוֹקֵק בְּאֶבֶן הָעֵזֶר (סי׳ נה סק״ח), אֲלִמְנָה שֶׁנִּשֵּׂאת לַיִל ה׳ וְהָיְתָה נִדָּה וְנִתְיַחֲדָה עִם הַחָתָן עַל יְדֵי שְׁנֵי שׁוֹמְרִים, שֶׁמֻּתָּרֶת לִטְבֹּל לַיִל שַׁבָּת, מַאַחַר שֶׁנִּכְנְסָה לְבֵיתוֹ קִנְיָנָהּ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם, וְהַמֻּגָּן אַבְרָהָם (סי״ק יא) חוֹלֵק עָלָיו וְהָעֶלָה שֶׁאֲפִלּוּ הָיוּ הַנִּשּׂוּאִין בְּיוֹם ה׳ אָסוּר לָבוֹא עָלֶיהָ בְּשַׁבָּת, לָכֵן אֵין לִסְמֹךְ עַל הַחֶלְקַת מְחוֹקֵק בָּזֶה. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמֻּגָּן אַבְרָהָם. וּבְלַיִל יוֹם טוֹב מֻתָּרֶת לִטְבֹּל, וְרָאָה לִי, וְכֵן פָּסַק מִנְחַת יַעֲקֹב (בתורת השלמים יו״ד סי׳ קצז סק״ג). וְלֹא תִטְבֹּל גַּם כֵּן בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קצ״ז סָעִיף ב׳, וְאִם חָל טְבִילָתָהּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, מֻתֶּרֶת לִטְבֹּל, וְכֵן הוֹרָה (הָרַא״ש) [הָרַ״ש] מִפְּרַאג. וְאִם נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ שֶׁלֹּא בִּפְנֵי אָדָם כְּדֵי בְּעִילָה אַחַר הַחֻפָּה, שָׁרֵי מִן הַדִּין, וְעַיֵּן ט״ז יוֹרֶה דֵּעָה (סי׳ קצז סק״ו) שֶׁכָּתַב דִּבְאַלְמָנָה בְּעִנְיַן דְּוָקָא בְּעִילָה וְלֹא מֵהֲנֵי יִחוּד: **ו** (ז) **לְהַשִּׁיט.** דְּוָקָא בְּנָהָר אֲבָל בִּכְלֵי שָׁרֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ב׳. ב״ח (ס״א): **ז** (ח) **סְפִינָה.** אָסוּר לְהַעֲרִים לְיִשׁן בִּסְפִינָה וְיוֹדֵעַ שֶׁהָאִינוּ יְהוּדִי יוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ לְתַלְמִיד חָכָם, דְּאֵין בְּזֶמֶן הַזֶּה תַּלְמִיד חָכָם. מַגִּיד מִשְׁנֶה (פכ״ג ה״ג) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן רמ״ח סָעִיף ג׳ בְּהַגָּ״ה דְּאִם נִכְנַס בָּהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, שָׁרֵי, וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לָצֵאת מִסְּפִינָה לִסְפִינָה, עַיֵּן סוֹף סִימָן ת״ד. וְעַיֵּן בְּמֶהֲרִ״ם אַלְשֵׁקְ״ר סִימָן ק״ח וְעַיֵּן שוּ״ת עֲבוֹדַת הַגַּרְשֻׁנִי סִימָן קכ״ג שֶׁמַּתִּיר לֵעֲבֹר בְּגֶשֶׁר פּוֹרֵחַת. לְצִדְדֵי חוֹלָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עַדַיִן לֹא טָבְלָה וּבְנֵי אָדָם נִכְנָסִין וְיוֹצְאִין בְּאוֹתוֹ חֶדֶר [דִּבְלָאו הָכִי אָסוּרָה לְהִתְיַחֵד עִמּוֹ קֹדֶם בִּיאָה רִאשׁוֹנָה], אֲפִלּוּ הָכִי קוֹנָה אוֹתָהּ בְּזֶה שֶׁהֲבִיאָהּ לְחֶדֶר מְיֻחָד לוֹ, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁטּוֹבֶלֶת מֻתָּר לוֹ לִבְעוֹל עָלֶיהָ בִּיאָה רִאשׁוֹנָה בְּשַׁבָּת, וְלֵיכָּא אִסּוּר מִשּׁוּם שֶׁקּוֹנֶה קִנְיָן בְּשַׁבָּת, שֶׁכְּבָר קָנָה אוֹתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם. וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ בְּחֻפָּה בְּתוּלָה יֵשׁ לְזַהֵר לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁעוֹשִׂין הַחֻפָּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁיַּעֲשׂוּ הַחֻפָּה מִבְּעוֹד יוֹם גְּדוֹל: **ו** (לג) **אָסוּר לְאָדָם** וְכוּ׳. שֶׁזֶּהוּ גַּם כֵּן בִּכְלַל הַגְּזֵרָה שֶׁלֹּא לְשׁוּט בְּשַׁבָּת: (לד) **אָסוּר לְהַפְצִילָן.** וְכָל זֶה בְּנָהָר, אֲבָל בִּכְלֵי אוֹ בִּבְרֵכָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ שָׂפָה לֹא גָּזְרוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְמַעְלָה [אַחֲרוֹנִים]: **ז** (לה) **וְאֵינָהּ שָׁטָה כְּלָל.** אֲבָל אִם שָׁטָה אָסוּר (לו) לְכָנֵס בַּסְּפִינָה וְכֵן בְּמַעֲבָר שֶׁקּוֹרִין פְּרָא״ם, מִפְּנֵי דְּנִרְאֶה כְּשָׁט

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מְסָכָּן וְקָרוֹב לְמוּת, וְלֹא יִתְעַצֵּל בְּדָבָר. וְכֵן הוֹרָה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה רוֹצֶה לְעַגֵּן אֶת אִשְׁתּוֹ, לְחָכְשׁוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהֵבִיא דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף (סוף) סִימָן רס״ג בְּשֵׁם רַב שְׁרִירָא (תשובות גאוני מזרח ומערב סי׳ קמו) בְּאֶחָד שֶׁעָבַר עֲבֵרָה כו׳ וְהִקְשָׁה עַל זֶה מִמְּקוֹשֵׁשׁ, וְאַף שֶׁאֵין לַחֲלֹק עַל הַגָּאוֹן מִכָּל מָקוֹם בְּצִדְדֵי כִּי הַאי גַּוְונָא מוֹדֶה, עַיֵּן שָׁם: **ז** [ח] **סְפִינָה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק״ח), וְעַיֵּן בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם לְעִנְיַן נָשִׁים הַפּוֹרְחוֹת וְכֵיצַד, כָּתַבְתִּי מִזֶּה בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סִימָן רמ״ח (ס״ק טז) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ג׳ (סי׳ יז) כָּתַב גַּם כֵּן לְהַתִּיר לָעֲבֹר בִּסְפִינָה בְּתוֹךְ הַתְּחוּם לָבֹא לִמְנִין כְּשֶׁאֵינָהּ הוֹלֶכֶת בְּשֹׁבִיל יִשְׂרָאֵל לָבַד (וְשָׁם הֵבִיא תְּשׁוּבַת מַהֲרַ״י בֶּן לֵב חֵלֶק ג׳ סִימָן ע״ג וְכָתַב שֶׁדְּבָרָיו דְּחוּקִין בְּפָרוּשׁ הָרַא״ש שָׁם גַּם הֵבִיא תְּשׁוּבַת מַהֲרַלְבַ״ח (סי׳ כח) וְתִשְׁוּבַת חוֹת יָאִיר סִימָן (קי״ב) [קט״ו] וְתִשְׁוּבַת עִבּוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִי סִימָן קכ״ג) רַק שֶׁגַּם אֵינוֹ יְהוּדִי הוֹלֵךְ בִּסְפִינָה, וְכָתַב שֶׁכֵּן הוֹרָה הֶלְכָה לְמַעֲשֶׂה עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת נוֹדַע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא סִימָן מ״ט שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן שֶׁאֵף לְהַתֵּר שֶׁל הַשֵּׁם יַעֲקֹב (ח״א סי׳ טז) אִם אֵין הַסְּפִינָה הוֹלֶכֶת אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַיִּשְׂרְאֵל שֶׁהָיָה לְהַתִּיר, וְעַיֵּן שָׁם בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה. וְכָתַב בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה שָׁם דְּמִי שֶׁצָּרִיךְ לֵילֵךְ בְּשַׁבָּת לְמָקוֹם שֶׁמַּחְפִּלִּין בְּעֲשָׂרָה וְלִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְצָרִיךְ לַעֲבֹר בִּסְפִינָה, וְשָׁמַע שֶׁצָּרִיךְ לִקְנוֹת שִׁבְיָתָהּ וְהַסְּפִינָה קְרוֹבָה לְבֵיתוֹ אַךְ מֵעֵבֶר לַנָּהָר יֵשׁ עוֹד לַמָּקוֹם הַהוּא יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה אֲלָפִים אַמָּה, וְצָרִיךְ לְהַנִּיחַ עֲרוּב לִקְנוֹת שִׁבְיָתָהּ מֵעֵבֶר לַנָּהָר רָחוֹק מֵאֶלֶף אַמָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּינוֹ וּבֵין הַמְּנְיָן יוֹתֵר מֵאֲלָפַיִם אַמָּה, וְהַשִּׁיב שֶׁבְּגוּף הַדָּבָר אִם לַעֲבֹר בִּסְפִינָה בִּשְׁבָּת אֵינִי אוֹמֵר לֹא אִסּוּר וְלֹא הֶתֵּר וְאִם כְּבָר הוֹרָה לוֹ אִשָּׁה מוֹרֶה לְהַתִּיר בְּמָקוֹם מְצוּיָה עַל יְדֵי קִנְיַת שִׁבְיָתָהּ אֵינִי יוֹדֵעַ, וְנִרְאֶה דְּלֵית לָן בָּהּ וְדֵמִי לְמַה שֶׁכָּתוּב סִימָן ת״ח (ס״א) בַּהַגָּ״ה בְּכֻלְּהָה מִדָּתוֹ כוּ׳, עַיֵּן שָׁם:

בְּאוּר הֲלָכָה

אַף זֶה קַאי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א)**, וּבְשׁו״ת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן ל״ו אוֹסֵר אֲפִלּוּ בְּחוֹל הַמּוֹעֵד. אֲבָל אַף זוֹ שֶׁעָשׂוּ בְּהַאי גִּיסָא חִינְגָּא וְחוֹלְלוּ בְּמְחוֹלוֹת נְעָרִים [בְּנֵי בְּלִי תַּרְבּוּת] עִם בְּתוּלוֹת וְנִתְעָרְבוּ בָּהֶם גַּם אֲנָשִׁים וּנְשֵׁי אֲנָשִׁים וּשְׁעִירִים יִרְקְדוּ שָׁם,** אוֹי לְנַפְשָׁם כִּי גָּמְלוּ לָהֶם רָעָה לַעֲבֹר עַל דָּת בְּפַרְהֶסְיָא, וְהַתּוֹרָה חוֹגֶרֶת שַׂק עֲלֵיהֶם רַחֲמָנָא לִשֵּׁיזְבַן מֵהַאי עוֹנְשָׁא וְלֹא יֵעָשֶׂה כֵּן וְכוּ׳. וְהִנֵּה מַעֲלַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ שְׁאָלָנִי הָאֵם יָפָה עָשָׂה שֶׁמְּחָתָה בָּהֶם וְכוּ׳ לָבַל יוֹסִיפוּ לַחֲטֹא בְּיוֹם טוֹב כַּשֵּׁנִי וְכוּ׳, תְּשׁוּבָה, וַדַּאי יָפָה עָשָׂה לְמִחּוֹת בְּכָל כֹּחוֹ בַּאֲנָשִׁים כְּאֵלֶּה וְכוּ׳, **וְכָל רַב וּמוֹרֶה בְּעִירוֹ מְחֻיָּב לְמִחּוֹת וּלְכַשֵּׁל הָרַקּוּדִין וְהַמְּחוֹלוֹת בְּיָמִים טוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּחוּרִים [בְּנֵי בְּלִי תַּרְבּוּת] וּבְתוּלוֹת יַחַד וְקַל וָחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וָחֹמֶר לְהַסְפֵּסֵף אֲשֶׁר בְּקָרְבּוֹ וְתַעֲרוּבוֹת אֲנָשִׁים וְנָשִׁים כְּמוֹ** שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל, וְכַמְבֹאָר בְּאֹרַח חַיִּים סִימָן תקכ״ט (ס״ד) שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁלֹּא יִתְעָרְבוּ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים, וְיָדוּעַ דְּאֵין חִלּוּק בֵּין נְשׂוֹאוֹת לִפְנוּיוֹת לְעִנְיַן זֶה, וְאֵין לְךָ דָּבָר הַגּוֹרֵם לַהֲפָסַת יֵצֶר הָרָע וּמַעֲלָה לְזִנּוּת יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁמִּתְבּוֹנְנִים וּמַבִּיטִים [בְּנֵי בְּלִי תַּרְבּוּת הָאֵלֶּה] בִּפְנֵי הַנָּשִׁים וְהַבְּתוּלוֹת בְּעֵת הָרִקּוּד וְאוֹחֲזִין מַעֲשֶׂה אֲבוֹתֵיהֶם בְּיָדֵיהֶם שֶׁל **בְּלוֹלוֹ שֶׁל דָּבָר אֵין לְךָ גָּדֵר עֲרָוָה גָּדוֹל מִזֶּה לְבַטֵּל הַמְּחוֹלוֹת וְהָרִקּוּדִין שֶׁל אֲנָשִׁים וְנָשִׁים יַחַד בֵּין נְשׂוֹאוֹת וּבֵין פְּנוּיוֹת,** שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר לְזִנּוּת וּמַעֲלָה לַעֲרָיוֹת וְהָרֶגֶל לַעֲבֵרָה יוֹתֵר מִזֶּה, וַאֲנַחְנוּ שֶׁקִּבַּלְנוּ תּוֹרָתוֹ מֵחֻבָּיִן לַעֲשׂוֹת גָּדֵר וּסְיָג שֶׁלֹּא יֵעָשֶׂה כֵּן וְכוּ׳. וְשָׁם בִּתְשׁוּבָתוֹ נֶאֱמַר מַה שֶּׁהֵשִׁיב לְהֶגְמוֹן אֶחָד שֶׁשָּׁאַל עַל כָּכָה, וְהֵשִׁיב לוֹ שֶׁאֲצַלֵּנוּ הוּא עָוֹן פְּלִילִי וְנֶגֶד הַיְּהָדוּת וְהָרָאָה לוֹ מַה דִּכְתִיב בְּשׁוֹפְטִים סִימָן כ״א (פסוק כא) ״וְאִמְרוּ הֵנָּה חַג וְכוּ׳ יְצֵאוּ בְּנוֹת שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת׳ וּמִדְּלֹא כְּתִיב עִם בְּחוּרִים אוֹ נְעָרִים מְשָׁמַע שֶׁהַמְּה הַבְּתוּלוֹת לְבַד חוֹלְלוּ יַחַד וְלֹא עִם בַּחוּרִים. וְכֵן כְּתִיב בִּירְמְיָה סִימָן ל״א (פסוק יב) ״אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים יַחְדָּו׳ וְלֹא כְּתִיב אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה עִם בַּחוּרִים בְּמָחוֹל. וְכֵן כְּתִיב בִּזְכַרְיָה י״ב (פסוקים יב־יד) ״וְסָפְדָה וְכוּ׳ וּנְשֵׁיהֶם לְבָד׳ וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה קַל וָחֹמֶר בְּשִׁבְעַת שְׁמָחָה וְרִקּוּד בַּהֲסָתַת הַיֵּצֶר הָרָע לַעֲבֵרָה [בְּסַפֵּק דָּךְ נ״ב (ע״א)], וְלֹא לְחֻתָּם אֲמַר אִיּוֹב (לא א) ״בְּרִית כָּרַתִּי לְעֵינָי וּמָה אֶתְבּוֹנֵן׳ וְגוֹ׳, וְשִׁבַּח אוֹתוֹ הַהֶגְמוֹן עַל תְּשׁוּבָתוֹ וְאָמַר רָאִיתִי כִּי דְּבָרֶיךָ טוֹבִים וְנָכוֹחִים. **וְעַל פִּי דִּבְּרוֹ אִסּוּר לְהִסְתַּכֵּל אֲפִלּוּ בִּבְגָדֵי צִבְעוֹנִין שֶׁל אִשָּׁה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַבִּיט בִּפְנֵיהָ הֵן בְּתוּלָה הֵן נְשׂוּאָה, וּמֵהַאי טַעְמָא תִּקְנוּ הָאָב בֵּית דִּין וְהַקָּהָל פֹּה קְיוּרְדָא וּבְקָהִלָּה קְדוֹשָׁה מִיץ שֶׁלֹּא יְחוֹלְלוּ הַבְּחוּרִים [בְּנֵי בְּלִי תַּרְבּוּת] עִם הַבְּתוּלוֹת כְּלָל אֲפִלּוּ עַל הַחֲתֻנּוֹת, אֶלָּא הַבְּתוּלוֹת יְחוֹלְלוּ בִּפְנֵי עַצְמָן וְהַבַּחוּרִים יְחוֹלְלוּ בִּפְנֵי עַצְמָן,** וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁהֶאֱרִיךְ עוֹד בָּזֶה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

וּלְדִידֵיהּ אֵין חִלּוּק בֵּין בְּתוּלָה לְאַלְמָנָה, אַף לְכַתְּחִלָּה בְּנִדְאֵי נָכוֹן לְהַחְמִיר בָּזֶה אַף לְעִנְיַן בְּתוּלָה בִּסְתִימַת בַּעַל דֶּרֶךְ הַחַיִּים: ז (נט) פּוֹסְקִים בְּשֵׁם ר״י (הור״ד בתוס׳ עירובין מג. ד״ה הלכה):

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah